
Europese groei aan Chinese ritmes voor België

- o - o - o -

Van arbeid tot groei
Van groei tot welvaart
Van welvaart tot welzijn

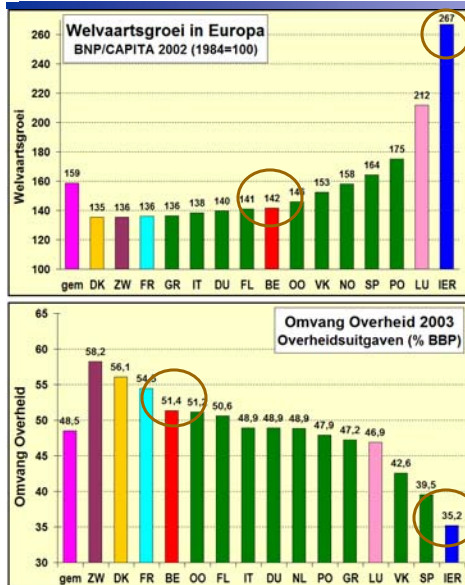

Deel 1

De economie heeft haar eigen wetten,
wars van enige ideologie
of politiek

waarom leest men de cijfers niet?

In welk bedje is het Oude Europa ziek?

Empirische vaststelling in EU15:

Meer overheid = minder groei

11/1/2004

www.WorkForAll.org

3

WorkForAll

Vaststellingen

- Belgische (& EU15) groei stoptert al decennia
  - probleem wordt structureel erger
  - overheidsmaatregelen werken niet
  - mensen werken nog harder, de rest is werkloos
  - alhoewel bedrijven nog produktiever worden
- Ierland als tegenvoorbeeld:
  - 20 jaar geleden de ‚zieke man in Europa‘
  - nu de ‚Celtic Tiger‘ met risico op oververhitte economie
- Waarom wij niet?
  - Oorzaak ligt niet bij recessie of gebrek aan inzet
  - Wel bij macro-economisch mismanagement

11/1/2004

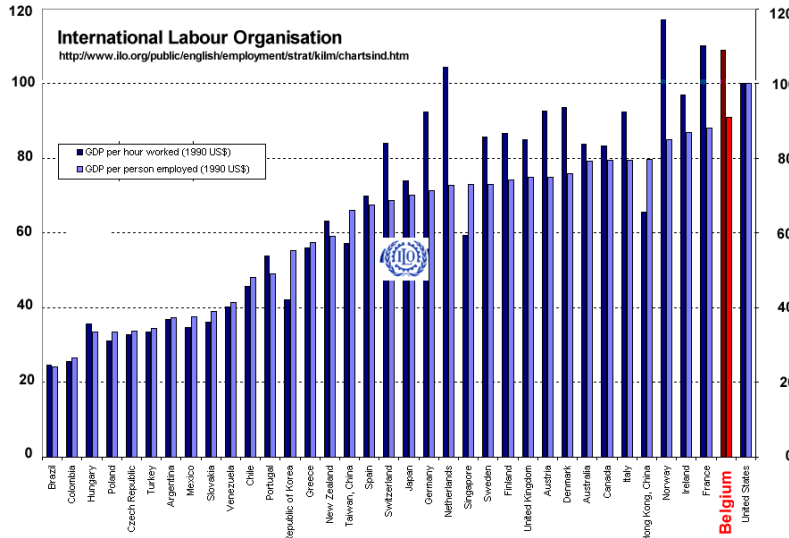
www.WorkForAll.org

4

WorkForAll

Nochtans hoogste productiviteit

Labour productivity as a percentage of the United States level, total economy, 2001

11/1/2004

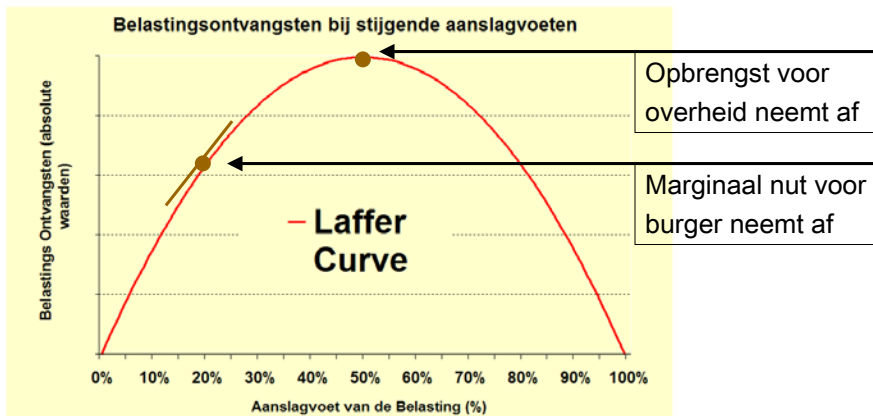
www.WorkForAll.org

5

WorkForAll

Eerste vergeten verzadigingspunt

- Belastingsopbrengst daalt vanaf een zekere belastingsdruk
- Marginale opbrengst van arbeid neemt af voor het individu als belastingdruk een bepaald niveau bereikt

11/1/2004

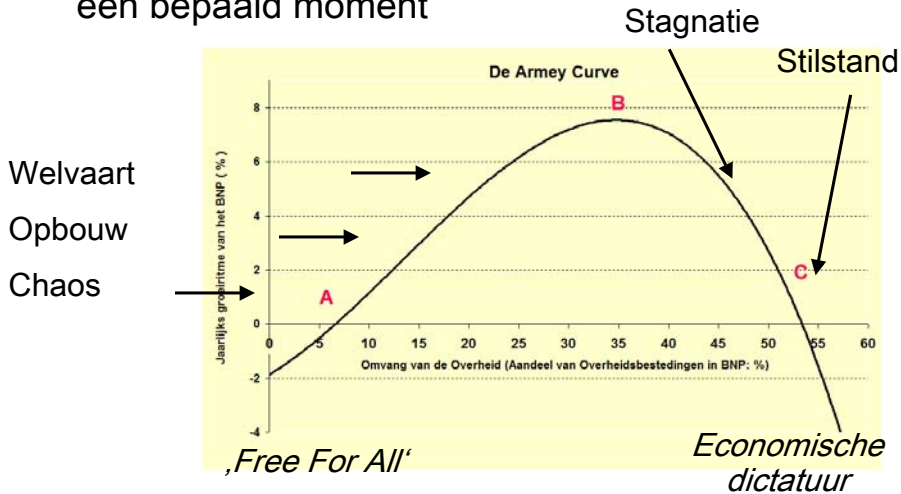
www.WorkForAll.org

6

WorkForAll

Tweede vergeten verzadigingspunt

- Welvaartscreatie door overheid neemt af vanaf een bepaald moment

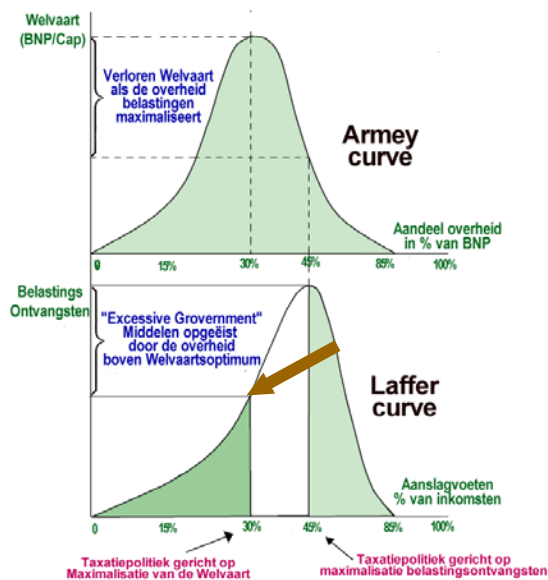
11/1/2004

www.WorkForAll.org

7

WorkForAll

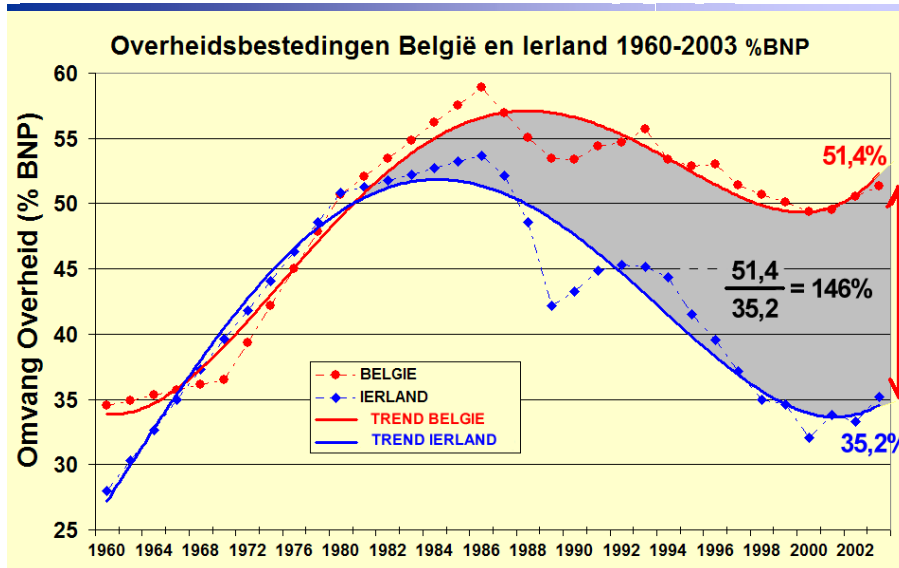
Maximale belasting = sub-optimale welvaart

11/1/2004

WorkForAll

De Grote Ontsporing (meer dan overheidsschuld!)

11/1/2004

www.WorkForAll.org

9

WorkForAll

Het probleem van meerdere generaties

het is nog (net) niet te laat voor een trendbreuk

11/1/2004

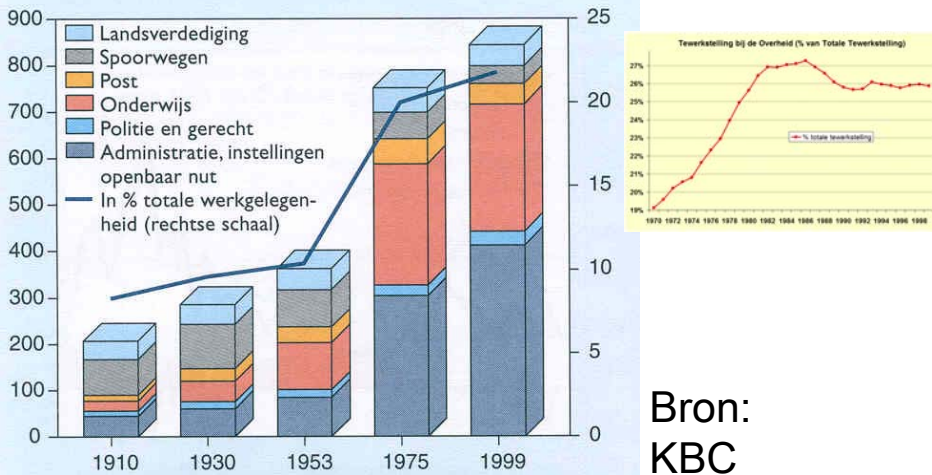
www.WorkForAll.org

10

WorkForAll

Evolutie overheid in België

Overheidspersoneel (in '000)

Bron:
KBC

11/1/2004

www.WorkForAll.org

11

WorkForAll

Evolutie beroepsbevolking

Evolutie van de beroepsbevolking (1970-1996, x 1000).

	1970	1975	1980	1985	1990	1995	1996	Definitie-aanpassing na 1999
Werkende bevolking	3698	3750	3747	3606	3795	3746	3761	=
<i>Loontrekkenden</i>	<i>2962</i>	<i>3080</i>	<i>3094</i>	<i>2927</i>	<i>3074</i>	<i>2996</i>	<i>3006</i>	=
Privé sector	2266	2281	2145	1962	2108	2052	2067	- 250
Publieke sector	696	799	949	965	966	944	939	+ 350
<i>Zelfstandigen/helpers</i>	<i>679</i>	<i>614</i>	<i>606</i>	<i>634</i>	<i>672</i>	<i>699</i>	<i>685</i>	=
<i>Grensarbeiders (saldo)</i>	<i>57</i>	<i>56</i>	<i>47</i>	<i>45</i>	<i>49</i>	<i>50</i>	<i>51</i>	=
Werkloze bevolking	71	174	322	506	365	555	545	+ 470
Beroepsbevolking	3769	3924	4069	4112	4160	4301	4306	+ 550 ??

Bron: Min. Tewerkstelling en Arbeid

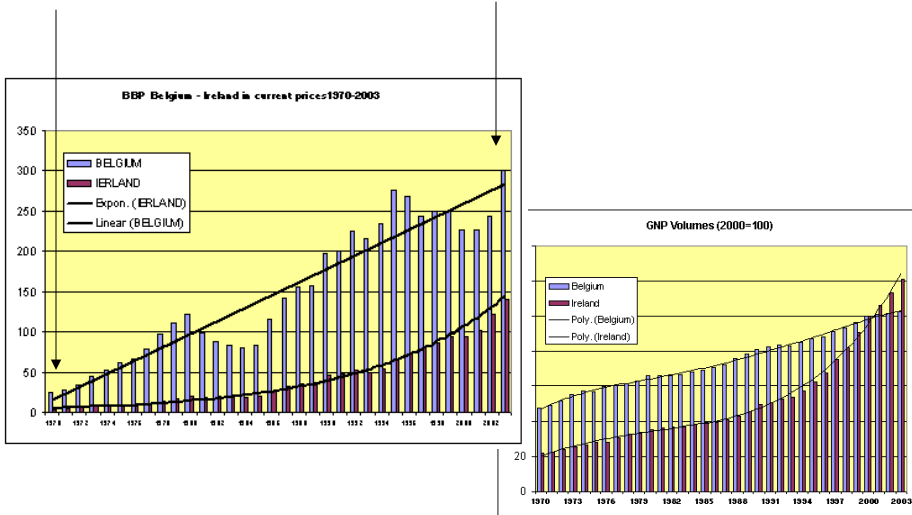
12

WorkForAll

Groei Belgium vs. Ierland

Ratio = 16 %

Ratio = 47 %

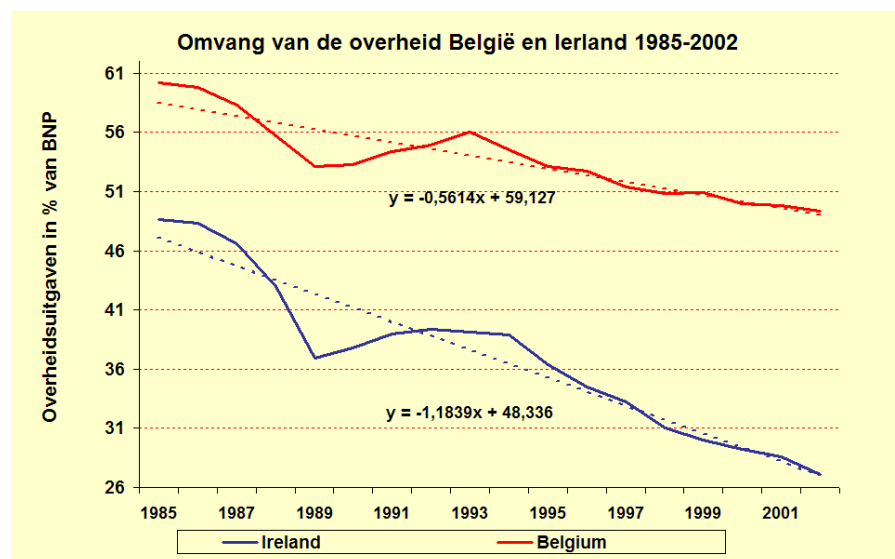
11/1/2004

www.WorkForAll.org

13

WorkForAll

The gap just got bigger

11/1/2004

www.WorkForAll.org

14

WorkForAll

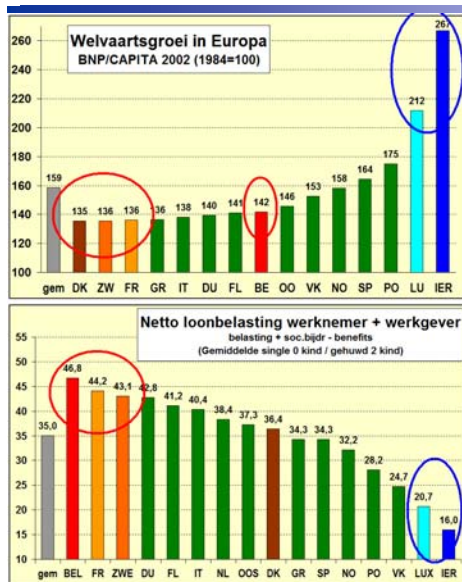
Welke kant kiezen we?

- Ierland: heeft een sub-optimale overheidsbeslag!
- België: 20 a 25 % teveel

Land	Omvang overheid 1996	Armeij Curve Optimum	Percentage Overmaat
Italië	44.90	37.09	17.39
Frankrijk	54.73	42.90	21.62
Finland	58.74	38.98	33.64
Zweden	65.02	45.96	29.31
Duitsland	48.72	38.45	21.08
Ierland	39.60	42.28	- 6.77
Nederland	51.97	44.86	13.68
België	52.97	41.91	20.88
Gemiddelde			18.85

Bron: Primoz Pevcin PhD (2004)

En de loonbelasting?

Income tax plus employee contributions less cash benefits, by family-type (as % of gross wage), 2003

Empirisch Regressieonderzoek :

Groei =

$f(\text{Omvang Overheid} + \text{Consumptie Belasting} + \text{Inkomens Belasting} + \text{Sociale Bijdragen} + \text{Consumptie Quote} + \text{\#20 Land-Eigen Kenmerken})$

$$GR = a.OO + b.CB + c.IB + d.SB + e.CQ + \text{SUM}(c_i.LEK)$$

OESO-Data: 17 Europese landen x 18 jaar=306 waarnemingen

Regressies met time-lags van 0,1,2,3 en 4 jaar

Resultaten Regressiemodel : $R^2 = 0,93$

Regressiecoëfficiënten:

$$GR = -0,0057.OO + 0,0088.CB - 0,0076.IB - 0,0032.SB - 0,0184.CQ...$$

Regressie-test bevestigt

Betrouwbaarheidsniveau	Onafhankelijke variabele	Coëfficiënt (*)	Significantie (*)
> 99,99%	Tijdvariabele (Jaren)	0.01981	1.77E-20
> 99,99%	Consumptie huishoudens	-0.01845	1.77E-20
> 99,99%	Initiële welvaart	-0.25065	2.86E-11
> 99,99%	Omvang overheidsuitgaven % BNP	-0.00568	9.91E-07
> 99,99%	Werkloosheid	-0.05990	2.67E-06
> 99,99%	Aandeel bevolking > 65 jaar	0.01861	3.44E-06
> 99,99%	Belasting op inkomen en winst	-0.00763	1.03E-05
> 99,99%	Participatiegraad	-0.00505	1.11E-05
> 99,99%	Inflatie	-0.00615	2.15E-05
> 99,99%	Werkuren per tewerkgestelde	0.40533	2.36E-05
> 99,99%	Belasting op consumptie	0.00889	6.96E-05
> 99,99%	Aandeel bevolking Middelbaar Onderwijsniv.	-0.00237	9.09E-05
> 99%	Sociale Bijdragen (% BNP)	-0.00317	2.78E-03
> 95%	Lidmaatschap EU	0.03326	1.70E-02
> 95%	Bevolking / km²	0.01576	2.64E-02
> 95%	Inkomensverschil	0.01189	4.12E-02
> 90%	Breedtegraad	0.12194	6.76E-02
< 90%	Wisselkoersstijging	0.02913	1.88E-01
< 90%	Budgetair overschot	-0.00148	2.29E-01
< 90%	Reële intrestvoet 3 maand	-0.00093	2.41E-01
< 90%	Prijs van Ruwe olie	-0.01521	2.41E-01
< 90%	Aandeel bevolking hoger onderwijs	-0.00043	3.19E-01
< 90%	Lidmaatschap EMU	-0.01713	3.60E-01
< 90%	€/\\$ wisselkoersverhouding	0.01714	3.78E-01
< 90%	Bevolking	-0.00706	4.70E-01
< 90%	Omvang parallelle economie	0.00026	5.00E-01
< 90%	Reële intrestvoet 10 jaar	0.00214	9.04E-01
< 90%	constante	-33.62993	2.32E-14

Onafhankelijke variabele: BBP groei (1985-2002).

(*) Gemiddelde waarden van de Regressies met 0,1,2,3 en 4 jaar time-lag

Full report www.WorkForAll.org

Conclusies uit regressie-onderzoek*

Inkomensbelasting	1% BBP LAGER	0,76% extra GROEI
Overheidsbeslag	1% BBP LAGER	0,57 % extra GROEI
Sociale Bijdragen	1% BBP LAGER	0,32% extra GROEI
Consumptiebelasting	1% BBP HOGER	0,88% extra GROEI

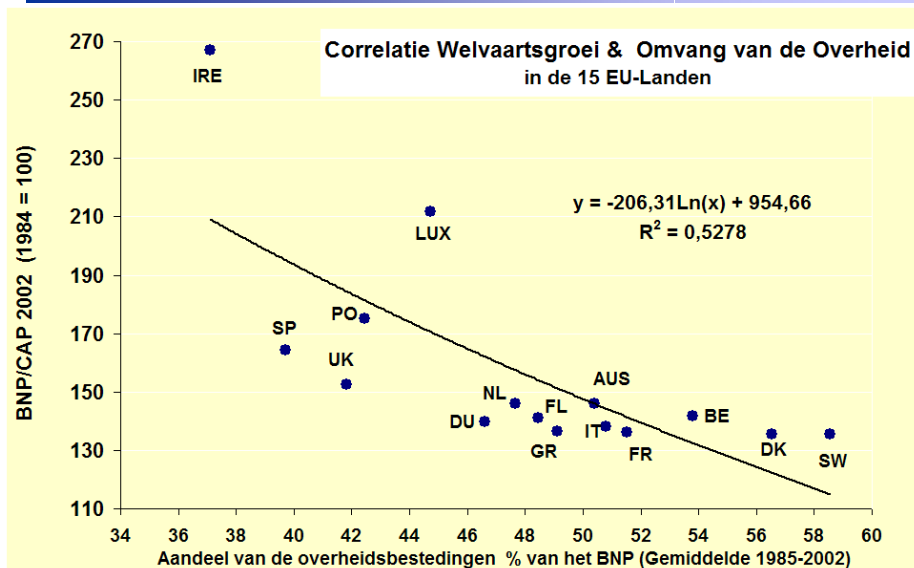
Plan 'Vivant'

- substitutie van 1% inkomensbelasting naar consumptiebelasting
  - 1,64% extra BNP groei
- substitutie van 1% sociale bijdragen naar consumptiebelasting
  - 1,20% extra BNP groei
- **tesamen : 2,84 % OF VERDUBBELING HUIDIGE RAMING GROEI**

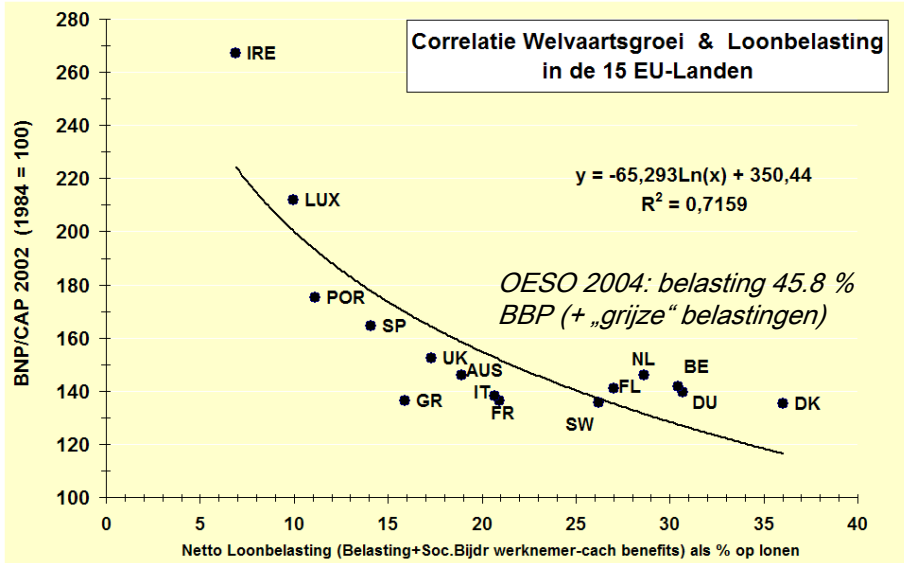
*Voorwaarden:

1. **Gelijkblijvende of dalende consumptiequote**
2. **Voldoende substantiële wijziging**
3. **Consequent, dwz. niet teniet gedaan door andere maatregelen**

Correlatie groei – Omvang overheid

Correlatie Groei -Loonbelasting

11/1/2004

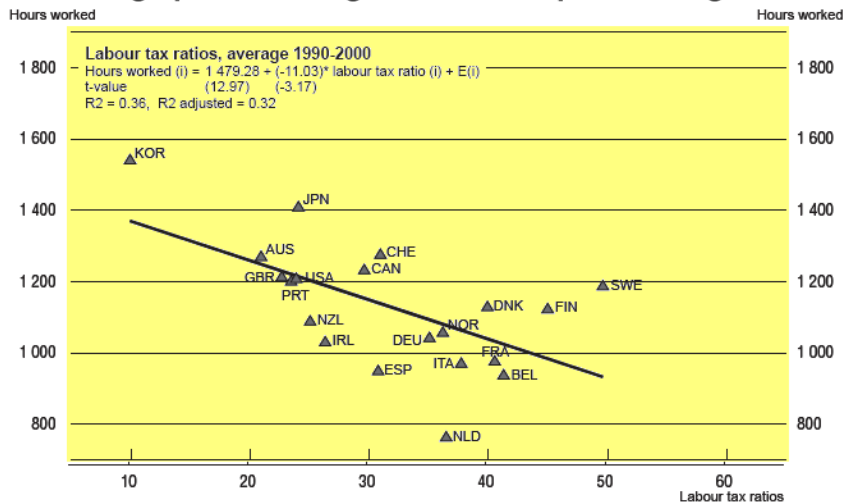
www.WorkForAll.org

21

WorkForAll

Correlatie loonbelasting-werkuren

Belasting op Arbeid en gewerkte uren per tewerkgestelde

OECD Economic Studies No. 35, 2002/2

<http://www.oecd.org/dataoecd/42/37/22027720.pdf>

11/1/2004

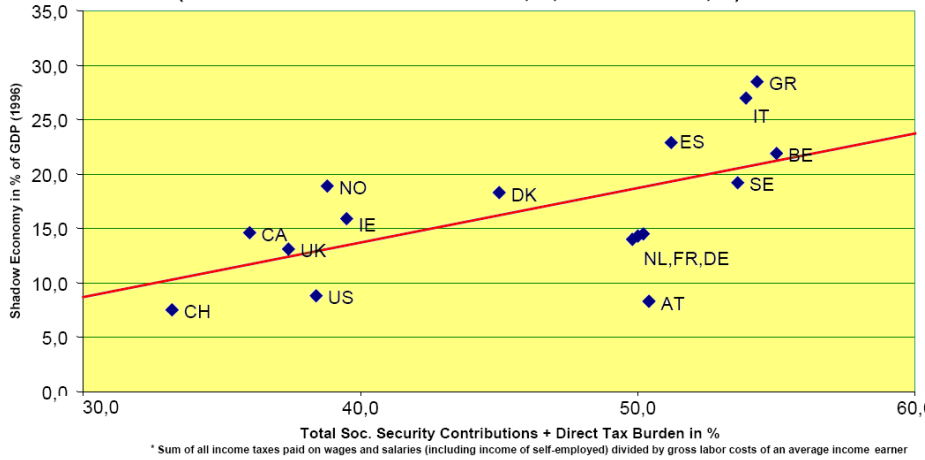
www.WorkForAll.org

22

WorkForAll

Correlatie loonbelasting- zwart werk

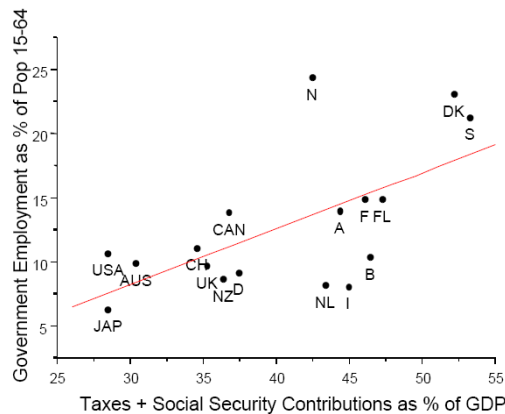
Size of the Shadow Economy vs Total Tax Burden*, Year 1996
(Correlation Coefficient with AT = 0,61, without AT = 0,72)

* Sum of all income taxes paid on wages and salaries (including income of self-employed) divided by gross labor costs of an average income earner

Correlatie overheidsbeslag-loonbelasting

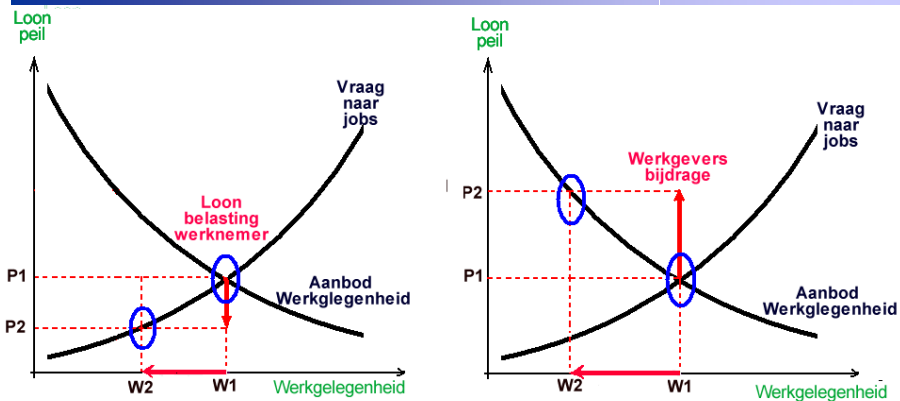
Figure 4. Tax burden and public-sector employment. OECD data for 1997

M.a.w.

een groot deel van de belasting gaat naar de overheidstewerkstelling, niet naar de burger (mythe van de herverdeling)

Loonbelasting = meer werkloosheid

- 2 miljoen mensen zonder werk op 6 miljoen
- virtueel hoger minimum loon drukt op lage lonen
- bij hoge lonen vermindert aanbod hooggeschoolden

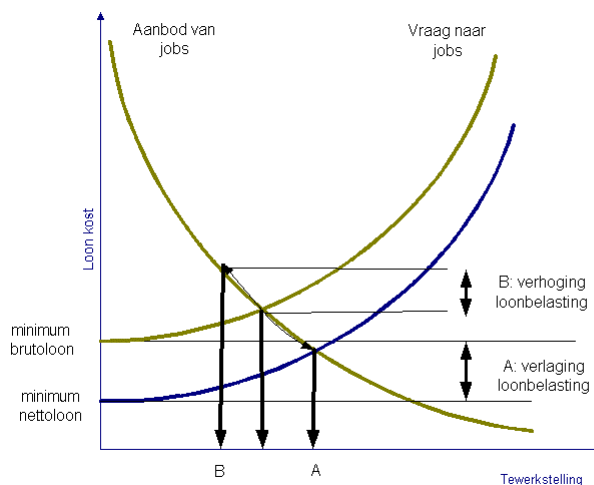
11/1/2004

www.WorkForAll.org

25

WorkForAll

Loon belasting = minder nettoloon

- neerwaartse druk op nettolonen
- braindrain bij hoge lonen

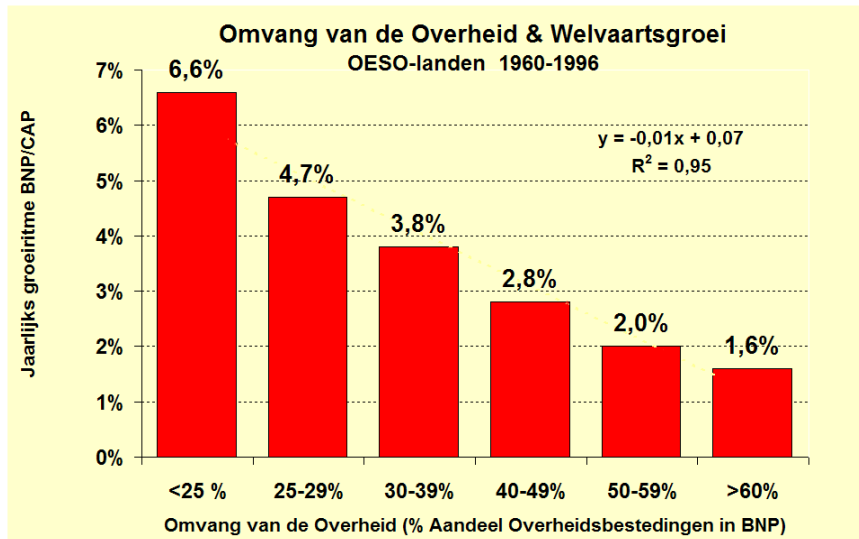
11/1/2004

www.WorkForAll.org

26

WorkForAll

Bronnen ter bevestiging

11/1/2004

www.WorkForAll.org

27

WorkForAll

Andere studies

- ECB working paper 242. Public sector efficiency. An international comparison. July 2003
  - België zou hetzelfde niveau van diensten aan de burger kunnen aanbieden voor 50 % minder kost
- IMF, July 2004. The Impact Of Government Size And The Composition Of Revenue And Expenditure On Growth. The main conclusions from the empirical analysis are the following. First, government size has an adverse impact on real GDP growth, investment as a share of GDP, and employment. Second, the ratio of direct taxes to indirect taxes also has a negative impact on real GDP growth, investment, and employment.

11/1/2004

www.WorkForAll.org

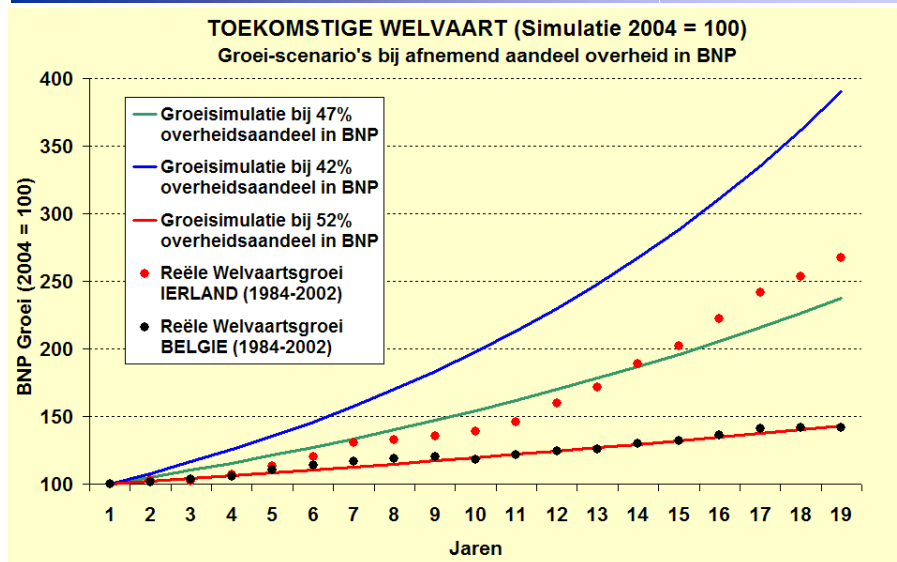
28

WorkForAll

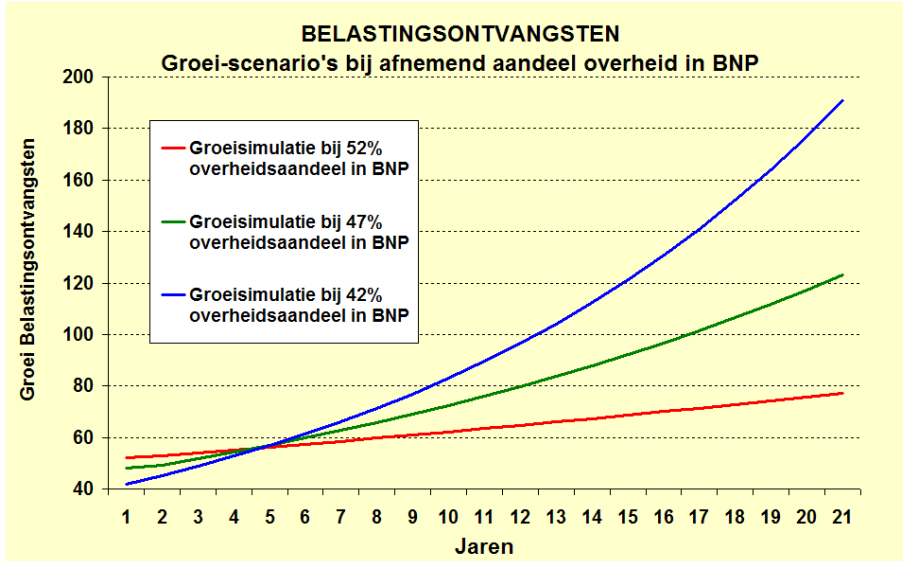
Studie over ,welke belasting?'

- Uni Singapore, Jinli Zeng, Allocation of Tax Revenue and Growth Effects of Taxation, Feb. 2003.,
- This paper examines the long-run growth effects of the three commonly used taxes (consumption, capital and labor income taxes) and the effects of the allocation of tax revenue on the magnitudes of the growth effects of taxation. We show that (i) if part or all of the tax revenue is used for lump-sum transfers, then all the three taxes effect long-run growth adversely; (ii) if all the tax revenue is used for public consumption goods, then the two income taxes have negative effects and the consumption tax does not have any effect of long-run growth; and (iii) the magnitudes of the growth effects of taxation depend on the allocation of tax revenue: the less the tax revenue is allocated to lump-sum transfers, the smaller the growth effects of taxation.
- Conclusie: belasting moet aangewend worden niet om de consumptie aan te wakkeren maar om investeringen aan te moedigen (multiplicator effect op de economie)

Groei simulatie: welvaartscreatie

Groei simulatie: belastingsopbrengst

11/1/2004

www.WorkForAll.org

31

WorkForAll

Een kleinere overheid is goed voor de overheid

Effects Simulation on GDP and Government Revenue

year	unchanged policy (52%)		Gov.spending : 47%		Gov.spending 42%	
	GDP	State revenu	GDP	State revenu	GDP	State revenu
	2% growth		4,93% growth		7,86% growth	
2004	100,0	52,0	100,0	48,0	100,0	42,0
2005	102,0	53,0	104,9	49,3	107,9	45,3
2006	104,0	54,1	110,1	51,7	116,3	48,9
2007	106,1	55,2	115,5	54,3	125,5	52,7
2008	108,2	56,3	121,2	57,0	135,3	56,8
2009	110,4	57,4	127,2	59,8	146,0	61,3
2010	112,6	58,6	133,5	62,7	157,5	66,1
2011	114,9	59,7	140,1	65,8	169,8	71,3
2012	117,2	60,9	147,0	69,1	183,2	76,9
2013	119,5	62,1	154,2	72,5	197,6	83,0
2014	121,9	63,4	161,8	76,1	213,1	89,5
2015	124,3	64,7	169,8	79,8	229,9	96,6
2016	126,8	65,9	178,2	83,7	248,0	104,1
2017	129,4	67,3	186,9	87,9	267,4	112,3
2018	131,9	68,6	196,2	92,2	288,5	121,2
2019	134,6	70,0	205,8	96,7	311,1	130,7
2020	137,3	71,4	216,0	101,5	335,6	141,0
2021	140,0	72,8	226,6	106,5	362,0	152,0
2022	142,8	74,3	237,8	111,8	390,4	164,0
2023	145,7	75,8	249,5	117,3	421,1	176,9
2024	148,6	77,3	261,8	123,1	454,2	190,8

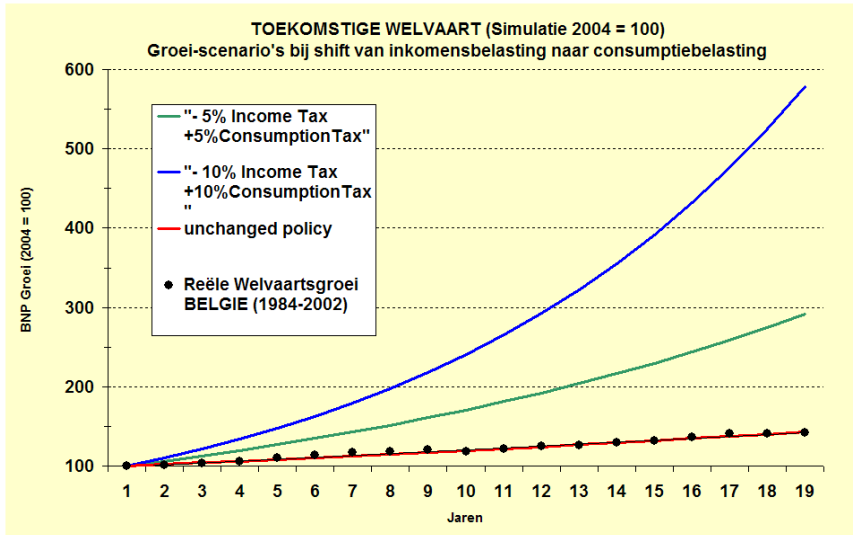
11/1/2004

www.WorkForAll.org

32

WorkForAll

Substitutie Inkomstenbelasting naar consumptiebelasting

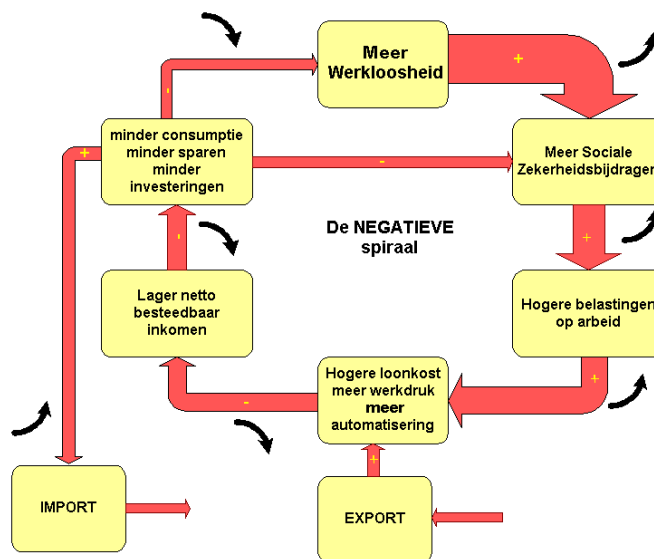
11/1/2004

www.WorkForAll.org

33

WorkForAll

De negatieve spiraal vandaag

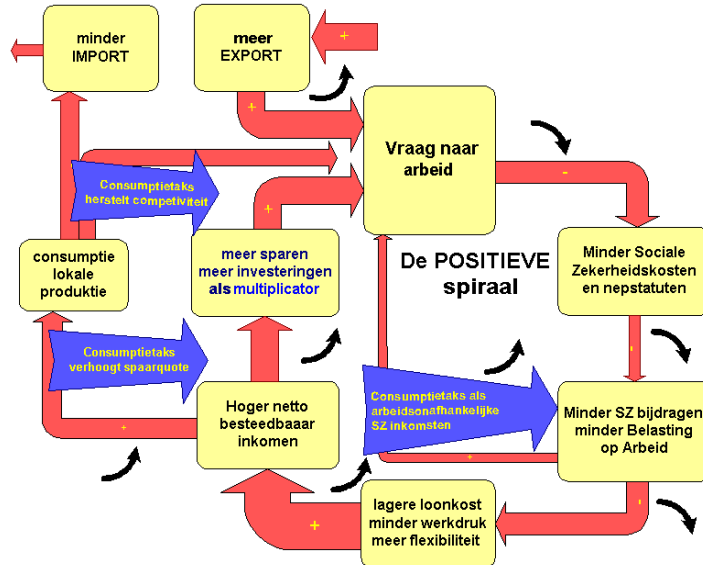
11/1/2004

www.WorkForAll.org

34

WorkForAll

De positieve groeispiraal

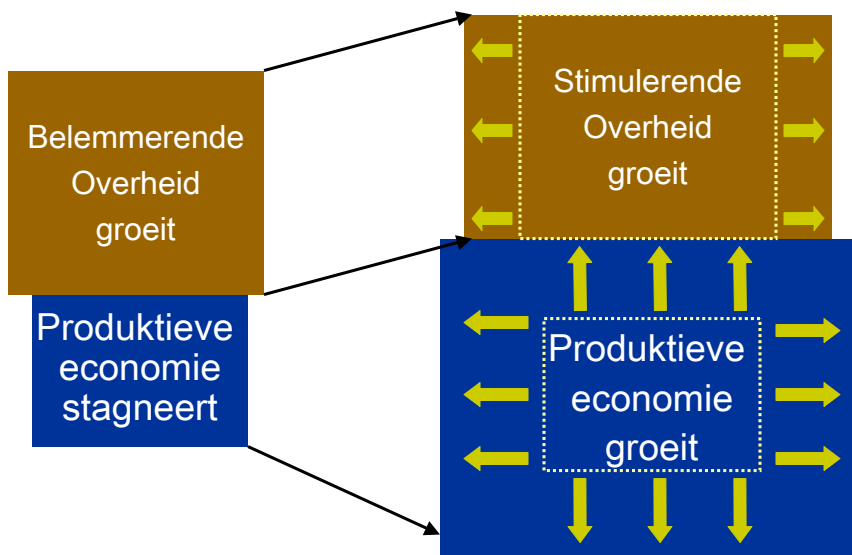
11/1/2004

www.WorkForAll.org

35

WorkForAll

De toekomst met groei

11/1/2004

www.WorkForAll.org

36

WorkForAll

Scenarios voor een ommekeer

- **Vermindering overheidsbeslag:**
  - eliminatie wildgroei administratie en wetgeving
  - prioriteren van overheidsfuncties
  - SZ vervangen door basisinkomen en kapitaalsverzekeringen
  - Werkingskosten elimineren, niet de uitkeringen
  - Zelfde statuut en stelsel voor alle burgers.
- **Substitutie van inkomstenbelasting en loonbelasting door consumptiebelasting**
- **Kick-start:**
  - Bestaande arbeidsreserve inschakelen:
    - Voor elke aanwerving: nettoloon = loonkost

Conclusie deel 1

1. Groei en welvaart is geen utopie
2. Overheid moet focussen op lange termijn en stimulering
3. Overheid IS delegatie aan de gemeenschap wat de burger zelf niet kan
4. Overheid IS NIET administratie, korte termijn belangen van belangen groepen, rechtsonzekerheid, ...
5. **WELZIJN VERGT WELVAART, WELVAART VERGT ARBEID, ARBEID DOOR MOTIVERING EN ZICHT OP BETERE TOEKOMST**
6. Afbouw relatief overheidsbeslag leidt tot absolute groei
7. Groei leidt tot duurzame stijging absolute overheidsinkomsten
8. De tijd dringt: vergrijzing, globalisering
9. Alleen groei zorgt voor duurzame financiering sociale, culturele en milieuprojecten, duurzaam gemeenschapswelzijn en een beter leven voor de burger

Even Keynes said it

“The important thing for government is not to do things which individuals are doing already, and to do them a little better or a little worse: but to do things which at present are not done at all.”

J.M. Keynes “The End of Laissez-Faire” (1937)

Deel 2

Is het Vivant programma hiermee coherent?

Het (economisch) programma in 2 punten

- Onvoorwaardelijk Basisinkomen voor elke inwoner
- Substitutie van loonbelasting door consumptiebelasting

Het basisinkomen

- Huidige Sociale Zekerheid stelsel is een amalgaan van historische maatregelen: complex en inefficiënt
- Niet het principe staat op de helling, wel de doorzichtigheid, efficiëntie en financiering
- Derhalve:
  - basisinkomen als een basisrecht
  - onvoorwaardelijk maar kostenloze administratie
  - kan zonder kosten (een computer, de rest doen de banken gratis)
- voorwaarde:
  - verschil met netto-loon voldoende groot

Geen ,inactiviteitsval' meer

- Andere gevolgen:
  - actieven hogere motivatie tot werken
  - vrijwillige in-actieven kunnen overleven
  - actieven kunnen reserve opbouwen
- vrijgekomen overheidsmiddelen kunnen ingezet worden voor echt sociaal werk en worden niet langer verkwist in administratie

netto loon 1100	loonkost 560
	basisinkomen 540

Consumptiebelasting, geen loonbelasting

- Origineel principe van loonbelasting was OK
  - ,verzekering tegen slechte tijden'
  - er was toen werk genoeg
  - er was toen ook een veel grotere familiale en sociale opvang
  - handel vooral met gelijkaardige landen
- Maar misgegroeid
  - werd voornaamste bron van overheidsinkomen
  - overheid kende ongecontroleerde groei en inefficiëntie
  - productiviteitsverhoging door automatisatie
  - onomkeerbare globalisering maakt competitie met lageloonlanden onvermijdelijk

Even de cijfers:

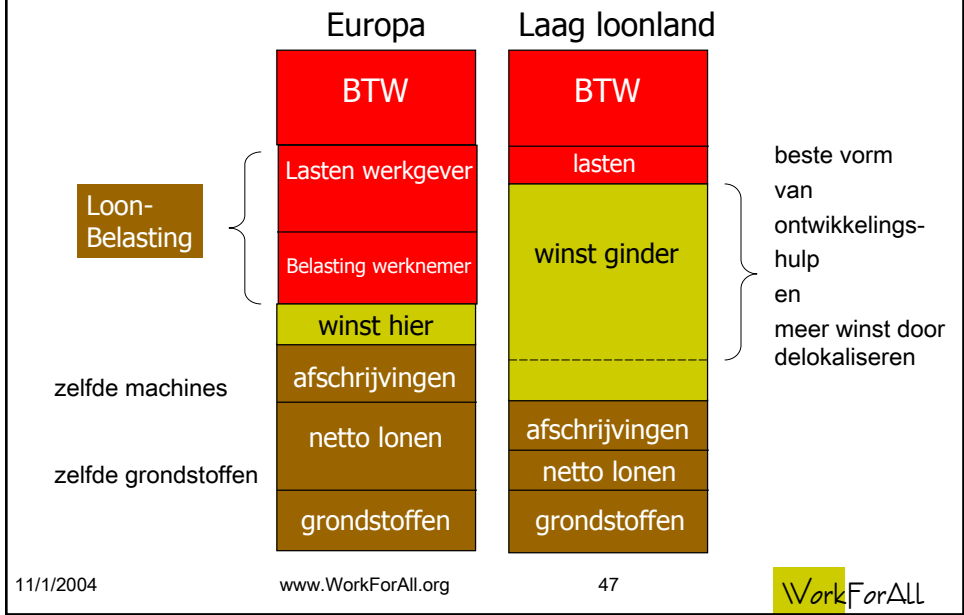
- **Grosso modo:**
  - totale bevolking: 10 miljoen
  - beroepsbevolking : 6 miljoen
  - actieve bevolking: 3.8 miljoen
  - werkend in de privesector: 2.7 miljoen
  - werkend voor de overheid: 1.1 miljoen
  - werkloos: 470 000
  - brugpensioen: 250 000
  - andere vervangingsinkomens: 250 000
  - niet-actieven: 1 000 000

- Grosso modo: nog geen 30 % van de bevolking werkt voor al de rest

De huidige loonbelasting: 200 %

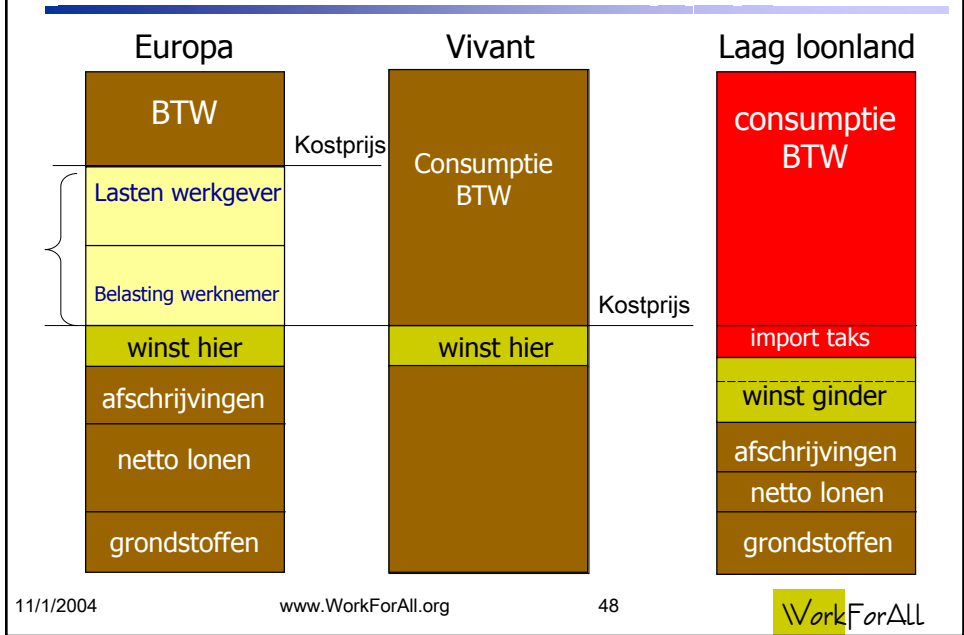
<i>Jaar</i>	<i>93</i>	<i>94</i>	<i>95</i>	<i>96</i>	<i>97</i>	<i>98</i>	<i>99</i>	<i>00</i>	<i>01</i>	<i>02</i>	<i>03</i>
Loonbelasting %loonkost	57.4	58.0	58.9	59.0	60.1	61.2	59.7	59.2	59.9	58.4	58.2
Nettoloon in % loonkost	42.7	42.0	41.1	41.0	39.9	38.7	40.3	40.8	41.1	41.6	41.8
Loonbelasting in % nettoloon	134	138	143	144	151	158	148	145	143	141	139
Loonbelasting in % besteedbaar inkomen (21 % BTW)	170	175	181	182	191	200	187	184	181	178	176

- niet inbegrepen: gemeentebelasting, inkomstenbelasting, accijnzen, ...

Vergelijking verkoopprijs

Huidig systeem en Vivant model (1)

Huidig systeem en Vivant model (2)

- Dit is een theoretisch model
- Wat gaat er echt gebeuren?
  - BTW wordt maatschappelijke keuze
  - Voor zelfde loonkost, meer productie
  - Minder werklozen, SZ krijgt overschot
  - Bruto marge binnenland gaat stijgen
  - Prijzen zullen dalen
  - Meer export, minder import
  - Nettolonen zullen stijgen, belastingen kunnen dalen
  - Investerings zullen stijgen

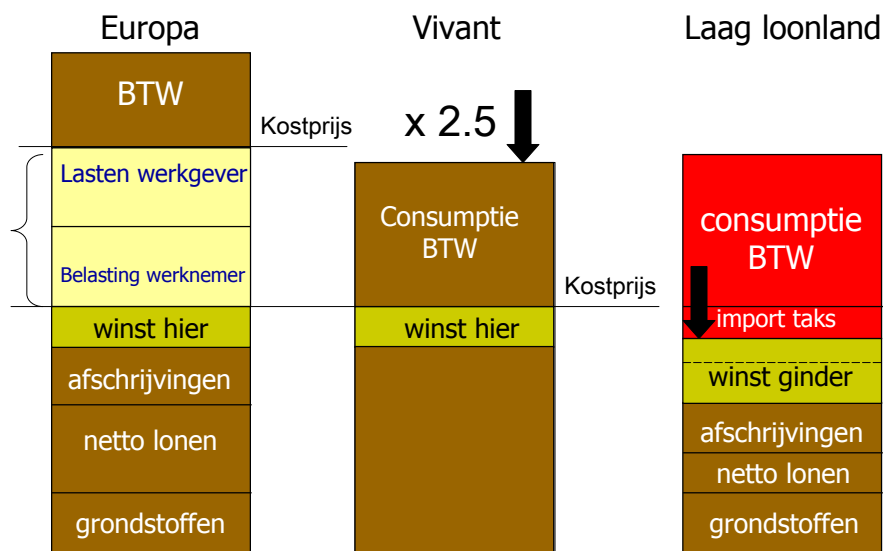
11/1/2004

www.WorkForAll.org

49

WorkForAll

Huidig systeem en Vivant model (3)

11/1/2004

www.WorkForAll.org

50

WorkForAll

Cijfervoorbeeld

•NU: 1000 euro loonkost =

- 400 euro nettoloon, 600 euro loonbelasting
- 3000 euro aan productie, 300 euro winst

•Na VIVANT: 1000 euro loonkost =

- tewerkstelling + 150%
- productie: 7500 euro, 900 euro winst
- geen reden om verkoopprijs te verhogen
- prijsdalingen geven groter marktaandeel
- geen behoefte aan ‚zwart werk‘

Cijfervoorbeeld voor kleine onderneming

	Huidige Situatie	Vivant model
Zakencijfer incl. BTW	69.000	69.000
Zakencijfer excl. BTW	57.500	34.500
BTW	11.500	34.500
Algemene kosten	10.000	10.000
Loonlasten	10.000	0
Loon bediende	11.250	6.000
Loonlasten bediende	13.750	0
Basisinkomen	0	6.000
Netto voor de zelfstandige	12.500	24.500
Netto voor de overheid	35.250	22.500

Arbeid voor welvaart en welzijn

- Automatisering vermindert de behoefte aan de factor arbeid vs. kapitaal voor productie
- Verschuiving van arbeidsarme productie naar arbeidsintensieve diensten
  - toeleveren aan de productie
  - productie van immateriele goederen
  - welzijns en gezondheidszorg
  - daarom geen BTW op diensten, enkel op producten
- Belasting op producten leidt ook tot
  - meer efficiëntie in productie, milieu, gebruik grondstoffen

Back to basics

- arbeid is de bron, zo waarom het belasten ?
  - belasting werd een vorm van onteigening
  - was bedoeld als solidariteitsprincipe
- administratie is nodig
  - net genoeg efficiënt, teveel contra-productief
- overheid is nodig
  - enkel voor de essentiële dingen, niet om zichzelf te dienen
- regels zijn nodig
  - voor redenen van efficiëntie, niet omdat ze vroeger nodig waren
- hoge tijd om alle ballast af te gooien

Competitie en efficiëntie

- Een land is als een groot bedrijf, in competitie met andere landen
  - overheid is het management
  - mensen de voornaamste ‚resource‘
  - overheid zorgt voor het start kapitaal
    - infrastructuur, opleiding
  - overheid coordineert en stuurt bij
    - alleen als het nodig is
  - overheid = ‚overhead‘
- een land met teveel overheid verspilt zijn resources en legt een hypotheek op de toekomst

Tijd voor actie

- De ‚schuld‘ doorgeven levert geen soelaas op
- Erkenning van het probleem en van de oplossing is een eerste stap
- De tijd dringt:
  - Groei werkt op langere termijn
  - Veranderingen (op grote schaal) nemen tijd
  - Globalisering en delokalisatie is onafwendbaar
  - Vergrijzing een gevolg en een uitdaging
  - De economische basis slinkt elke dag
  - Opoffering niet nodig, arbeid ligt voor het rapen
  - Morele verantwoordelijkheid t.o.v. volgende generaties